

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «МОРСЬКЕ ПРАВО»

Викладач: *Кутельвас Тетяна Євгенівна*,
старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу юридичного факультету

Профайл викладача: <https://chmnu.edu.ua/kafedra-konstitutsijnogo-ta-administrativnogo-prava-i-protsesu/>

E-mail: tatyana.kutelvas@nika-tera.com.ua

Консультації он-лайн: понеділок з 15.30. до 16.50, **оф-лайн:** за попередньою домовленістю.

Обсяг: 4,5 кредитів ECTS (135 год.) 18 години лекцій, 36 годин семінарів, 81 година самостійної роботи.

Навчальна дисципліна «Морське право» відноситься до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки, викладається на 5 курсі, у 10 семестрі.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Морське право» є опанування теоретичними знаннями з морського національного та міжнародного права, засвоєння правової морської термінології, формування правової культури фахівців, які працюють в системі морського транспорту України, з урахуванням специфіки їх службової діяльності на різних підприємствах (суднобудівних, судноремонтних заводах; в портах, стивідорних компаніях, науково-дослідних установах тощо); формування практичних навичок та вмінь щодо використання міжнародних договорів та нормативно-правових актів у практичній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

сформувані та закріпити знання в області теоретичних положень морського права, зокрема: його визначення, джерела, щодо правового режиму морських просторів, правового статусу морського судна та його екіпажу, щодо безпеки мореплавства і охорони Світового океану від забруднення, правового регулювання діяльності в сфері суднобудування та судноремонту, а також портової інфраструктури тощо;

сформувані вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, для визначення у виробничо-службовій діяльності відповідності своєї поведінки вимогам права і законності, а також аналізу реальних життєвих ситуацій з огляду їх правомірності;

сформувані навички у користуванні міжнародними конвенціями та нормативно-правовими актами України як для розширення кругозору, так і підвищення правової культури та вирішення питань, що виникають в практичній діяльності.

Передумови вивчення дисципліни: важливий аспект викладання даної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках зі спеціальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Кримінальне право», «Адміністративний процес», «Цивільне право», «Господарське право», тощо. На

основі цього розвиваються здібності вмілого формулювання, тлумачення та застосування норм законодавчих та підзаконних актів.

Очікувані результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

основні категорії і поняття морського права, його принцип, форми і методи; систему правового регулювання морського права;

основні міжнародно-правові акти, що регулюють діяльність держав у Світовому океані, складові правові рамки співробітництва держав у сфері мореплавства;

зміст базових інститутів міжнародного морського права, їх ролі в попередженні конфліктів між державами у зв'язку з діяльністю у Світовому океані;

основні правові режими морських просторів;

основні міжнародно-правові механізми розв'язання морських суперечок.

Вміти:

системно застосовувати міжнародно-правові джерела міжнародного морського права для регулювання морських відносин держав, у тому числі і у випадках, коли такі відносини регулюються нормами декількох галузей міжнародного права;

виявляти реальні міжнародно-правові позиції держав в галузі морської діяльності;

оцінювати співвідношення норм міжнародного морського права та національного морського законодавства стосовно до конкретних питань морської діяльності;

самостійно вивчати нові юридичні питання, що виникають у зв'язку із сучасною морською діяльністю, та обґрунтовувати запропоновані рішення морської проблеми предметними посиланнями на застосовані норми морського права;

обговорити зміст міжнародно-правові джерел та літератури з морського права.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет і поняття морського права.

Тема 2. Кодекс торгового мореплавства України. Предмет, об'єкт та суб'єкт міжнародного морського права. Поняття і система джерел міжнародного морського права. Основні та похідні джерела.

Тема 3. Загальнотеоретичне положення про морське судно. Правове становище морського судна та його екіпажу.

Тема 4. Склад екіпажу судна. Правове становище екіпажу судна. Категорії осіб, які входять до складу екіпажу судна: капітан, командний склад, судова команда. Капітан судна, його обов'язки і права.

Тема 5. Правовий порядок у Світовому океані. Класифікація та правовий режим морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 року.

Тема 6. Морські простори з національно-правовим режимом.

Тема 7. Морські простори з змішаним правовим режимом.

Тема 8. Морські простори з міжнародно-правовим режимом. Простори з спеціальними правовими режимами.

Тема 9. Морське перевезення вантажу. Фрахтування морських суден.

Тема 10. Морська буксировка. Поняття морського страхування. Страховий поліс. Абандон.

Тема 11. Портові збори. Портові збори і плата за услуги судновласнику. Види зборів. Тарифи на услуги вантажовласникам.

Тема 12. Загальна аварія. Зіткнення суден. Затримання і арешт морських суден. Морські простори.

Семестровий контроль: екзамен.

Види робіт та оцінювання:

Опитування на семінарських заняттях (передбачено 8 відповідей по 5 балів) – до 40 балів;

Вирішення практичних кейсів з обговоренням на семінарських заняттях (передбачено 2 відповіді по 5 балів) – до 10 балів;

Наукова доповідь з презентацією/наукова стаття з актуальних проблем морського права – до 10 балів/ до 20 балів.

Усього за семестр: до 60 балів.

За екзамен: до 40 балів.

Додаткові бали

Тези доповіді на студентську конференцію – до 10 балів.

Наукова (фахова) стаття – до 20 балів.

Участь у заходах неформального навчання (онлайн курси, онлайн-конференції, вебінари) – 10 балів.

Діяльність в Юридичній клініці «Veritas» – 15 балів.

Технічне забезпечення:

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / MozillaFirefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, GoogleMeet; Система електронного навчання Moodle 3.9; Тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, маркери).

Політика щодо дед-лайнів:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності:

Передбачається самостійне виконання індивідуальних, наукових робіт, кейсів, завдань, що виносяться на семінарське заняття. У разі виявлення академічного плагіату робота не зараховується.

Списування під час заліку (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено. У разі виявлення списування відповідь на заліку не зараховується.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання усного опитування. Максимальна кількість балів за 1 заняття – 5.

5 балів: відповідь студента є повною, завершеною, логічно обгрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 бали: відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обгрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали: відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали: відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні;

репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; слабо розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посиляється на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал: відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу, має недостатні уявлення про сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на поверховому рівні посиляється на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не здатен навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань (кейсів): встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність, послідовність та правильність розв'язування практичних завдань. Максимальна оцінка – 5 балів.

Критерії оцінювання наукової доповіді з презентацією: вступ, у якому визначено актуальність запропонованої проблеми; основна частина, в якій стисло розкривається наукова ідея автора, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторське бачення проблеми; використання практики ЄСПЛ; наведення статистичних даних; власні висновки та рекомендації щодо подальшого вирішення проблеми; системність і лаконічність викладення матеріалу, наявність візуального супроводу слайдами (відео- та аудіо файлами за бажанням студентів); дотримання обмежень часу; якість усної доповіді; ступінь висвітлення всіх поставлених завдань та наявність власних висновків; оригінальність ідеї, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу. Максимальна оцінка – 10 балів.